



6

**Liikuntalautakunnan lausunto kaupunkisuunnitteluvirastolle
Helsingin yleiskaavasta**

HEL 2012-012586 T 10 03 02 00

Lausuntoehdotus

Liikuntalautakunta antaa seuraavan lausunnon:

Yleiskaavaluonnoksessa esitetään, miten Helsinki voisi kasvaa noin 250 000 asukkaalla vuoteen 2050 mennessä. Yleiskaava koostuu yleiskaavakartasta, siihen liittyvistä teemakartoista sekä selostuksesta liitteineen. Kaavakartta on strateginen ja sen avulla esitetään kaupungin tulevaisuuden kannalta olennaisimmat kehityslinjat ja kehittämisen painopisteitä. Pikselimuotoinen esitystapa korostaa yleiskaavan yleispiirteisyyttä ja johtaa siihen, että tarkkoja aluerajauksia ei esitetä. Yleispiirteisyyttä on myös korostettu kaavamerkinnöillä. Pääkartalla esitetään vain alueiden pääkäyttötarkoitusta kuvaavia merkintöjä. Muut alueita koskevat määräykset ovat sanallisia. Liikuntalautakunta toteaa, että tämä vaikeuttaa kaavakartan tulkintaa. Tiettyillä alueilla on hankalaa saada selkeää käsitystä siitä, millainen alueen kehitys tulee olemaan.

Selostuksessa todetaan, että ”pääkarttaan liittyy teemakarttoja, jotka toimivat selostuksen ja selostukseen liittyvien maankäyttösuunnitelmien ja selvitysten lisäksi taustana, ja antavat lisäinformaatiota. Teemakartoilla esitetään yksityiskohtaisempia ratkaisuja, joihin yleiskaava perustuu”. Selostuksessa mainitaan kuitenkin myös, että teemakartat eivät ole oikeusvaikuttaisia ja epäselväksi jää mikä teemakarttojen todellinen merkitys on. Lautakunta esittää, että teemakarttojen merkitystä tulee lisätä mainitsemalla ne lainvoimaisella kaavakartalla. Tämä edesauttaisi myös tulkintaa tiettyjen alueiden kehityksestä.

Liikkuminen ja liikuntapalvelut

Arkiliikkuminen

Liikkumattomuus on tulevaisuuden suurimpia terveydellisiä ja yhteiskunnallisia ongelmia, minkä vuoksi arkiliikunnan lisääminen on välttämätöntä. Suomessa liikkumattomuuden kustannukset arvioidaan olevan lähes kaksi miljardia euroa terveydenhuollon vuotuisista kokonaiskustannuksista. Jos kehitys jatkuu samansuuntaisena, liikkumattomuudesta aiheutuvat kustannukset kasvavat suuriksi. Siksi jo kaavoituksessa tulee luoda edellytyksiä liikkumaan aktivoivalle



kaupunkiympäristölle. Liikunnan ja fyysisen aktiivisuuden edistäminen tulee ottaa huomioon Helsingin kaupungin kaavoituksessa sekä muussa päätöksenteossa ja kaupungin kaikilla toimialoilla. Kansanterveyden kannalta tärkeintä on arkiliikunta, jolla tarkoitetaan arkielämän toimiin liittyvää liikuntaa. Siihen sisältyy esimerkiksi omin voimin tapahtuvaa liikkumista paikasta toiseen, kuten pyöräillen tai kävellen tehtävät koulu-, työ- ja asiointimatkat. Arkiliikunnan keskeinen asema merkittävimpien kansansairauksiemme ennaltaehkäisyssä, hoidossa ja kuntoutuksessa kannattaa ottaa huomioon.

Perusliikkumisen edistäminen kuuluu usealle toimialalle. Liikuntatoimen lisäksi kuntalaiset kohtaavat arkiliikkumisessaan ja liikuntatottumuksissaan esimerkiksi valtion, sosiaali- ja terveystoimen, opetustoimen, nuorisotoimen, kulttuuri- ja kirjastotoimen, liikenne- ja ympäristötoimen, ympäristökeskusten (ELY), teknisen toimen, kaavoituksen sekä yksityisten tienhoitokuntien liikenteen ratkaisuja ja tehtäviä. Liikuntatoimen ohella myös liikunta- ja urheiluseurojen, liikuntayritysten ja muiden paikallisten toimijoiden huomioiminen yleiskaavassa on tärkeää, muun muassa parempien pyöräilyn pysäköintimahdollisuuksien mahdollistamisessa.

Kävely, pyöräily ja reitit

Yleiskaavan selostuksessa nostetaan esiin, että uudessa yleiskaavassa kulkutapoina priorisoidaan kävelyä ja pyöräilyä. Tämä perustuu Helsingin liikkumisen kehittämissuunnitelmaan. Kehittämissuunnitelmassa liikennemuotojen priorisointi on kävely, pyöräily, joukkoliikenne, kuljetukset ja jakelu ja viimeisenä henkilöautoilu. Kävelyä ja pyöräilyä edistetään myös aktiivisesti kaupunkiseutujen alueiden liikennepolitiikassa. Kävely ja pyöräily tulee nähdä vartenotettavana osana kaikenlaisista liikkumista. On oleellista huomioida kävelyn ja pyöräilyn tuottamat arkiliikunnan edut osana laajempaa kansanterveydellistä hyötyä. Kävelyn ja pyöräilyn lisääminen auttaa muun muassa terveydenhoitokulujen hillitsemisessä, kun vähäistä liikkumista harrastavat saadaan nostamaan fyysisen aktiivisuutensa arkiliikunnan avulla.

Lautakunta katsoo, että kävelyn ja pyöräilyn priorisoinnista on yleiskaavassa pidettävä kiinni ja kaavalla on mahdollistettava kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden parantaminen ja kehittäminen. Lautakunta pitää erityisen tärkeänä suunnittelutapaa, jossa asuinympäristöä kehitetään siten, että se houkuttelee liikkumaan jalan ja polkupyörällä. Lähtökohta kävelyn ja pyöräilyn suosion kasvuun on muun muassa eheytyvä ja turvallinen yhdyskuntarakenne, jossa asuminen, opiskelu- ja työpaikat sekä palvelut sijaitsevat suhteellisen lähellä toisiaan.



Liikuntavirasto osallistuu aktiivisesti kävelyn ja pyöräilyn olosuhteiden suunnitteluun ja hoitamiseen muun muassa ulkoilureittien osalta. Reittien toteutuksella mahdollistetaan reittien käyttöä myös osana arkiliikuntaa. Olemassa olevien merkittävien reittien säilyttäminen yleiskaavassa nähdään erityisen tärkeänä ja mahdollisuudet uusien reittien luomiselle on kaavassa turvattava. Jalankulun- ja pyöräilyn väylät ja seutukunnan muun reitistön tulisi muodostaa toimiva kokonaisuus ja taata yhteys laajemmille viher- ja ulkoilualueille.

Vihersormet ja viherverkosto

Keskeiset ja merkittävät vihersormet, kuten Keskuspuisto, Helsinki puisto, Länsipuisto, Viikki-kivikko, Itä-Helsingin kulttuuripuisto ym., sekä niiden muodostama viherkäytävien verkosto tulisi kyetä säilyttämään uudessa yleiskaavassa. Vihersormia ei saisi kaventaa liikaa, eikä viheralueyhteyttä katkaista. Vihersormet ja niiden väliset viheryhteydet toimivat tärkeinä ekologisina käytävinä, jotka ylläpitävät Helsingin luonnon monimuotoisuutta ja tuottavat, parantavat sekä monipuolistavat viheralueiden tuottamia ekosysteemipalveluita. Vihersormien säilytys on tärkeää myös, jottei lisärakentamisen aikaansaama kulutuksen kasvu aiheuta jo ennestään runsaasti käytetyille viheralueille liian suurta kulutusta ja joidenkin osien tai biotooppien tuhoutumista. Vihersormet ja niiden väliset viheryhteydet toimivat myös merkittävinä ja kaupunkilaisten runsaasti käyttäminä virkistys ja liikunta-alueina. Niitä pitkin kulkee pääosa seudullisista ja alueellisista ulkoilureiteistä- ja reitistöistä sekä hiihtolatureiteistä. Niillä on myös runsaasti muita aktiviteettejä ja liikuntapalveluita.

Selostuksessa todetaan viheryhteyksistä, niiden yhtenäisyydestä ja jatkuvuudesta, että viheralueet tulee liittää luontevasti toisiinsa. Yhteyden luonne voi vaihdella rakennetusta puistomaiseen ja luonnonmukaiseen ja tarvittaessa rakennetaan vihersiltoja tai –alikulkuja. Lautakunta suhtautuu mainittuihin vihersiltoihin ja –alikulkuihin epäillen, sillä niiden kustannukset tulevat luultavasti olemaan korkeat eikä toteuttaja ole selvillä.

Kaupungin alueella tulisi myös jatkossa kyetä turvaamaan avoimien alueiden ja tilojen säilyminen. Näillä alueilla on runsaasti käyttöarvoa kaupunkilaisille viher- ja virkistysalueina ja erityyppisillä avoimilla alueilla on runsaasti arvokkaita biotooppeja. Useat näistä alueista ovat vanhoja kulttuurimaisemia, joiden säilymisellä on myös merkittävä kulttuurihistoriallinen ja paikallishistoriallinen merkitys. Ne sisältävät lisäksi runsaasti erilaisia kulttuurikerrostumia ja ihmisen vaikutuksesta syntyneitä ja kehittyneitä ympäristöjä.

Merelliset- ja ranta-alueet

Postiosoite
PL 4800
00099 Helsingin kaupunki
liikuntavirasto@hel.fi

Käyntiosoite
Paavo Nurmen kuja 1 C
Helsinki 00250
www.hel.fi/liikunta

Puhelin
+358 9 310 8771
Faksi
+358 9 310 87770

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
Alv.nro
FI02012566



Eri tyyppisillä ranta-alueilla on luonnolle ja kaupunkilaisten virkistystoiminnalle ja –käytölle tärkeä merkitys. Ihmiset hakeutuvat mielellään veden ääreen ja arvostavat rantojen luontoalueita sekä saaria. Näiden alueiden riittävän suuren määrän turvaaminen on tärkeää. Ranta-alueilla on runsaasti merkittäviä luontoarvoja, suojelualueita sekä arvokkaita biotooppeja ja monet niistä ovat suomalaisen metsäluonnon tapaan, herkkiä vaurioitumaan runsaan kulutuksen vaikutuksista. Luonnonrantoja sisältävien ranta-alueiden määrän on oltava maankäytön suunnittelussa riittävän suuri sekä palveluiden sijoittumiseen ja alueilla tapahtuvaan käytön ja kulkemisen ohjaamiseen panostettava jatkosuunnittelussa. Merialueiden rantojen ohella tulee viher- ja virkistysalueiden osana huomioida myös muut vesi – ja kosteikkoalueet. Näillä alueilla on ekologisen, virkistyskäytön sekä ilmaston muutoksia vaikutuksia tasaava ja puskuvoiva vaikutus. Etenkin pienvesien ja kosteikkojen ympäristöihin tulisi kiinnittää huomiota ja alueille tulee varata riittävästi tilaa viher- ja virkistysalueilta tulvia ehkäisevän ja hidastavan vaikutuksen takia.

Liikuntapalvelut ja vaikutukset

Olemassa olevien viher- ja virkistysalueiden liikuntapalveluiden jatkuvuus tulisi myös turvata. Näiden palveluiden ja rakenteiden toteutukseen on käytetty merkittäviä taloudellisia panostuksia ja ne ovat monin paikoin kaupungissa muodostuneet alueelliseksi identiteettitekijäksi. Mikäli näitä lähdetään laajasti sijoittamaan uudelleen seurauksena saattaa nykyisessä taloudellisessa tilanteessa olla liikunta-palveluiden heikkeneminen uusien alueiden vaatimien investointien taloudellisten edellytysten jäädessä vuosiksi puuttumaan.

Mitä tiiviimmäksi kaupunkirakenne muodostuu, sitä merkittävämpi vaikutus on kaupungin alueella olevilla luonto-, viher- ja virkistysalueilla. Niiden merkitys kaupunkilaisten henkiselle ja fyysiselle hyvinvoinnille sekä terveydelle on suuri. Hyvään kaupunkielämään kuuluvat virkistysalueet ja mahdollisuus nauttia luonnosta. Viher- ja virkistysalueille keskittyy myös runsaasti kaupunkilaisten liikunta ja vapaa-ajan toimintoja. Nämä alueet toimivat hyvin suunniteltuina, turvattuina ja hoidettuina myös erinomaisena ilmastonmuutoksen vaikutusten pienentäjänä ja helpottajana tulevaisuuden Helsingin kaupunki-rakenteessa.

Liikuntapuistot, lähiliikuntapaikat ja sisäliikuntapaikat

Olemassa oleva viher- ja ulkoilualueiden verkosto on oleellinen, jotta arkiliikkumisen, liikkumisen ja urheilun harrastamisen mahdollisuudet Helsingissä eivät vähene. Erytisesti lähiliikunta, lähiliikuntapaikat ja liikuntapuistot tulisi huomioida osana eheytyvää yhdyskuntarakennetta.



Nämä liikuntapaikat luovat kattavan liikuntapaikkaverkoston, ja sen merkitys tulee huomioida yleiskaavoituksessa. Lähiliikuntapaikat ja liikuntapuistot kuuluvat alueiden palvelutarjontaan ja antavat kaupunkilaisille mahdollisuuksia liikkua lähiympäristössään. Lähiliikuntapaikat ja liikuntapuistot soveltuvat kaiken ikäisille ja toimivat ns. kohtaamispaikkoina alueiden asukkaille. Ne luovat monipuolista ja elävää ympäristöä ja vaikuttavat positiivisesti alueen imagoon ja identiteettiin.

Lähiliikuntapaikkojen ja liikuntapuistojen merkitys kasvaa entisestään yhdyskuntarakenteen tiivistyessä. Yleiskaavassa jotkut liikuntapuistot tai osat niistä (esimerkiksi Pirkkolassa, Jakomäessä, Laajasalossa, Mellunmäessä ja Lauttasaarella) on merkitty kaavamerkinnällä "asuntovaltainen alue A3" ja "asuntovaltainen alue A4". Näillä merkinnöillä merkityt alueet kehitetään "pääasiassa asumisen, puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen sekä lähipalvelujen käyttöön." Tämä ei anna selkeää kuvaa liikuntapuistojen tulevaisuudesta, sillä niiden säilyttäminen ei ole taattu. Alueista puhutaan yksityiskohtaisemmin erinäisissä yleiskaavaan liittyvissä liitteissä ja selostuksissa. Näiden liitteiden ja selostuksien oikeusvaikuttavuuden ollessa epäselvä kaavakartalla esitetyt ratkaisut ovat ainoat oikeusvaikutteiset suunnitelmat.

Lautakunta huomauttaa, että lähiliikuntapaikat ja liikuntapuistot on säilytettävä, sillä niillä on tärkeä rooli sekä omalla alueellaan että koko Helsingin kannalta. Saavutettavuus julkisilla kulkuvälineillä lähiliikuntapaikoille ja liikuntapuistoihin tulee myös turvata. Tämän lisäksi uusilla asuinalueilla tulee tehdä varauksia riittäville viher- ja virkistysalueille ja säilyttää olemassa olevat viher- ja virkistysalueet. Esimerkiksi Malmin lentokentän alueella tämä on erityisen tärkeä huomioida.

Myös sisäliikuntapaikat täydentävät oleellisesti liikuntapaikkaverkoston. Tärkeää on, että sisäliikuntapaikkoja on välittömästi asuinalueille integroituneina ja hyvien julkisen liikenteen yhteyksien varrella. Oleellista on myös, että sisäliikuntapaikkoihin pääsee kävellen sekä polkupyörällä. Lautakunta esittää, että myös sisäliikuntapaikat on yleiskaavassa huomioitava ja niiden kehittämismahdollisuudet on turvattava.

Liikuntaviraston toimialueilla yleiskaava poikkeaa merkittävästi tuoreista, vastavalmistuneista asemakaavoista Tuomarinkylässä (ak 12072), Talissa (ak11120), Keskuspuistossa (ak 12185) sekä Myllypurossa (ak 11420).



Tuomarinkylä, Tali, Rastilan leirintäalue, Keskuspuisto ja Pirkkola

Tuomarinkylä

Osa Tuomarinkylän kartanon aluetta, jossa harrastetaan ulkoilua sekä hevos- ja koiraurheilua, on yleiskaavaluonnoksessa merkitty kaavamerkinnöillä "asuntovaltainen alue A2", "asuntovaltainen alue A3" ja "asuntovaltainen alue A4". Näillä merkinnöillä merkityt alueet kehitetään "pääasiassa asumisen, puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen sekä lähipalvelujen käyttöön". Korttelitehokkuus alueilla vaihtelee 1,0 - 0,4. Alueiden pinta-alasta keskimäärin 60%-70% on korttelimaata.

Tuomarinkylän koirakeskus on ainoa suuret ulkonäyttely- ja vinttikoiratoiminnat mahdollistava keskus pääkaupunkiseudulla. Yleiskaavaluonnoksen astuessa voimaan muun muassa tämä koiraurheilulle erittäin tärkeä alue olisi uhattu. Liikuntalautakunta painottaa, että yleiskaavaluonnosta on muutettava niin, että Tuomarinkylän kartanon alueella sijaitsevat ulkoilu-, hevos- ja koiraurheilun alueet säilyvät nykyisessä käytössään ja laajuudessaan.

Talin kartanon alue ja Talin liikuntapuisto

Talin kartanonpuiston ja liikuntapuiston alueet ovat Suomen johtavia liikuntapaikkoja. Alueella on yhteensä noin miljoona liikuntasuoritusta vuodessa ja alueella on jo nykyään tarvetta liikuntapalvelujen laajennukselle. Alueella toimii tällä hetkellä muun muassa:

- jalkapallohalli ja useita kenttiä, myös amerikkalaiseen jalkapalloon
- 36 keilarataa
- 22 sisätenniskenttää ja 11 ulkotenniskenttää
- 16 sulkapallokenttää
- 6 squashkenttää
- 18 reiän golfkenttä, joka on Suomen vanhin golfkenttä

Yleiskaavaluonnoksessa merkittävä osa Talin alueesta, joka on liikunta- ja virkistyskäytössä, on merkitty kaavamerkinnöillä "asuntovaltainen alue A1" ja "asuntovaltainen alue A2". Asuntovaltainen alue A1 kehitetään asumisen, kaupan ja julkisten palvelujen, toimitilojen, puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen käyttöön. Korttelitehokkuus on pääasiassa yli 1,8. Alueen keskeisten katujen varsilla rakennusten maantasokerrokseen tulee varata liike- ja muuta toimitilaa. Alueen pinta-alasta vähintään 60% on korttelimaata". Asuntovaltainen alue A2 "kehitetään pääasiassa asumisen, puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen sekä lähipalvelujen käyttöön. Korttelitehokkuus on pääasiassa yli 1,0. Alueen keskeisten katujen varsilla tulee



mahdollistaa liike- ja muuta toimitilaa. Alueen pinta-alasta keskimäärin 60% on korttelimaata”.

Jos osa Talin alueista, jotka ovat liikunta- ja virkistyskäytössä rakennetaan, liikuntatarjonta suppenee huomattavasti ja alueen palvelutaso laskee. Lautakunta pitää erittäin tärkeänä, että yleiskaavaluonnosta muutetaan niin, että luonnoksessa merkitty asuntovaltainen alue pienennetään sen verran, että se ei johda nykyisten Talin liikuntapuiston ja kartanonpuiston alueiden pienenemiseen. Alueella sijaitsevat liikuntapalvelut ja -alueet sekä alueella toimivat liikuntaa palvelevat yritykset, toimijat, ja tilat on säilyttävä nykyisessä laajuudessaan ja niiden kehittämismahdollisuudet on turvattava.

Rastilan leirintäalue

Rastila Camping Helsinki on yksi Suomen viidestä leirintäalueesta, jolla on tasoluokan 5 mukaiset viisi tähteä. Rastila Camping Helsinki on matkailullisesti merkittävä toimija sekä majoitusvaihtoehto hotellien ja hostellien rinnalla ja tuo näin monipuolisuutta Helsingin matkailutoimintaan. Rastilan yöpymisvuorokausien keskiarvo viimeiseltä viideltä vuodelta on 98 000. Kysyntää on myös ympärivuotiselle pitkäaikaismajoitukselle (kuukausihinnalla). Kaikista majoittujista on n. 51 % suomalaisia ja n. 49 % ulkomaalaisia.

Leirintäalue on pääkaupunkiseudun ainoa vuoden ympäri avoinna oleva leirintäalue, johon metro takaa matkailijoiden vaivattoman liikkumisen. Tämä vähentää osaltaan autoliikennettä sekä keskustan parkkiongelmia. Metro on ehdoton markkinointi- ja myyntivaltti, koska Rastilan metroasema sijaitsee alueen vieressä. Rastila Camping Helsinki sijaitsee nykyisellä paikallaan palvelujen välittömässä läheisyydessä. Kävelymatkan päästä löytyvät mm. ruokakauppa, pankkiautomaatti ja huoltoasema. Rastilan leirintäalueen tarjoama muu toiminta ja tarjonta sekä majoittujille että ulkopuolisille asiakkaille käsittää muun muassa yhteistyön lähialueen yritysten sekä seurojen kanssa, Rastilan Kartanon ravintolapalvelut, vuokratilat (5 saunaa, kokoustilat), puistojumppaa, välinevuokrausta tapahtumia, kesäisin valvottu uimaranta, talviuinnin ja henkilöhuoltamon (työhyvinvointi- ja virkistyspäivät). Leirintäalueen nykyinen sijainti on siis oleellinen sen toiminnan kannalta ja vaikuttaa positiivisesti sen ympäröivään alueeseen ja kaupunkirakenteeseen. Lautakunta toteaa tyydytyksellä, että leirintäalue on merkitty yleiskaavaan omalla merkinnällään, mikä mahdollistaa sen edelleen kehittämisen.

Liikuntavirasto on vuosina 2010 – 2014 investoinut noin 3 000 000 euroa Rastila Camping Helsinkiin. Investoinnit on käytetty alueen



rakentamiseen ja kehittämiseen, palvelutason parantamiseen, rakennusten ja alueiden kunnossapitoon sekä turvallisuuteen.

Keskuspuisto ja Pirkkola

Huomattava osa Keskuspuiston ja esimerkiksi Pirkkolan länsireunaa on yleiskaavaluonnoksessa merkitty kaavamääräyksellä ”kantakaupunki”. Tällä merkinnällä merkityt alueet kehitetään ”toiminnallisesti sekoittuneena asumisen, kaupan ja julkisten palvelujen, toimitilojen, hallinnon, puistojen, virkistys- ja liikuntapalvelujen sekä kaupunkikulttuurin alueena. Rakennusten maantasokerrokset ja kadulle avautuvat tilat on osoitettava ensisijaisesti liike- tai muuksi toimitilaksi. Aluetta kehitetään kestävien kulkumuotojen, erityisesti kävelyn ja pyöräilyn, ehdoilla.” Keskuspuisto on oleellinen osa Helsingin viher- ja ulkoilualueiden verkostoa. Lautakuntaa pitää ehdottoman tärkeänä, että keskuspuistoa ei kavenneta, eikä viheralueyhteyttä katkaista.

Yleiskaavaan liittyvissä maankäyttötarkasteluissa ja selvityksissä Hämeenlinnanväylän ja Keskuspuiston väliselle käytävälle on melusteiden tilaan suunniteltu asuinalueita. Tämä ei juurikaan kavenna Keskuspuistoa, mikäli suunnitelma toteutuu piirustuksien mukaan. Tilanteessa, jossa pelkääntään talot tulevat keskuspuiston puolelle ja kaupunkibulevardi ei toteudu, niin alueelle tarvitaan myös katu, joka leventää aluetta ja lohkaisee näin osan keskuspuistosta. Lautakunta ei näe perustelua tällaiselle ratkaisulle. Jos Pirkkolan länsireunaa rakennetaan kaavaluonnoksen mukaan, se kaventaa oleellisesti Pirkkolan viheraluetta ja alueen virkistys- ja liikkumismahdollisuuksia. Lautakunta ei puolla tällaista ratkaisua.

Merelliset alueet ja palvelut

Merellisen Helsinkiin on paneuduttu kaupunkisuunnitteluviraston yleissuunnitteluosaston selvityksessä (2014:15) Meri-Helsinki yleiskaavassa, rannikko, saaristo, meri ja satamatoiminnot. Selvityksen esipuheessa todetaan vuoteen 2050 mennessä lähes 900 000 asukkaan kotikaupungiksi kasvavan Helsingin virkistyskäyttötarpeiden lisääntyvän merkittävästi ja toisaalta sotilaskäytöstä vapautuvien linnakesaarien tarjoavan mahdollisuuksia tarpeiden vastaamiseen. Edelleen todetaan Helsingin olevan Euroopan ainut pääkaupunki, jonka kaupungin keskeisin ydin ja useat taajamat ovat suorassa kosketuksessa mereen.

Selvityksen pääpaino on seuraavissa teemoissa:

- merellisen virkistyskäytön kehittäminen
- Helsingin rantaraitti lisäämään saavutettavuutta



- uudet merelliset asumismahdollisuudet
- matkailuun ja virkistyskäyttöön liittyvien elinkeinojen edistäminen
- vesiliikenteen kokonaisvaltainen kehittäminen ekologisin perustein
- huoltotoimintojen jatkumisen mahdollistaminen tukikohdin ja huoltopistein
- Helsingin Sataman kehittämisen jatkumisen mahdollistaminen

Kaikilla näillä teemoilla on yhtymäkohtia liikuntaviraston toimintaan, myös kiinteistöviraston toimintaan liittyvillä asumismahdollisuuksilla ja Helsingin Sataman vastuualueella olevalla satamatoimintojen kehittämisellä. Varsinkin saaristoasumismahdollisuuksien lisääminen edesauttaa saariston virkistyskäyttöä, koska se tukee vesireittiliikenteen kehittymistä merialueella.

Vesiliikenne ja veneily

Selvityksessä käsitellään rantaraitin lisäksi muutakin merellistä liikennettä, kuten saaristoraitiotietä Vuosaaresta Vartiosaaren ja Kruunuvuoren kautta kantakaupunkiin sekä metron ja meren solmukohtia, joita on mahdollisuus hyödyntää liikuntaviraston vastuulla olevaa vesireittiliikennettä kehitettäessä. Kokonaisuudessaan uudessa yleiskaavassa esitettävien tulevaisuuden ranta-alueiden rakentumisen seurauksena vesiliikenteen mahdollisuudet parantuvat Helsingissä.

Yleiskaavaehdotus luo edellytyksiä myös muiden merellisten, varsinkin matkailuun, virkistykseen ja majoitukseen liittyvien elinkeinojen harjoittamiseen tulevaisuuden Helsingissä.

Veneilyosuudessa kiinnitetään huomiota vierasvenesatamiin, suurten jahtien kiistattomaan satamatarpeeseen, veneilyn edellyttämien palveluiden saatavuuteen riittävine huolto- ja palvelupisteineen sekä talvisäilytykseen, josta todetaan että perinteisesti venesatamien yhteyteen liitetty talvisäilytysalue on luonnollisin, toimivin ja tavoiteltavin ratkaisu. Samoin selvityksessä muistutetaan, ettei kaikilla veneilijöillä ole henkilöautoa, joten talvisäilytysalueet tulisi suunnitella joukkoliikenneyhteyksien varten.

Saariston virkistyskäyttömahdollisuudet ja merellisten palveluiden keskus

Saariston virkistyskäyttömahdollisuudet kasvavat merkittävästi puolustusvoimien saarten avautuessa yleisölle. Suomenlinnan vieressä olevat Kuninkaansaari ja Vallisaari tuovat hienon matkailua ja virkistystä palvelevan lisän maailmanperintökohteeseen liittyvään tarjontaan, kun taas ulompana sijaitseva ketju Isosaari – Kuivasaari – Katajaluoto – Rysäkari muodostaa upean mahdollisuuden kehittää



virkistys- ja matkailupalveluja avomeren ääreen.

Selvityksessä ymmärretään ja huomioidaan ansiokkaasti merialueen huollon tukikohtatarve, joka sekin kasvaa jatkossa huomattavasti saariston käytön lisääntyessä. Erityisesti Kruunuvuorenrannan merellisten palveluiden keskuksen sijainti saariston tulevan käytön painopistealueen välittömässä läheisyydessä on erinomainen.

Jatkokehittämistarpeista

Liikuntavirastoa sivuaviksi jatkokehittämistarpeiksi selvityksessä esitetään muun muassa talvisäilytysalueiden seudullista tarkastelua ja toiminnallisen strategian luomista niille, satamien ja laituri-alueiden selkeämpää nimeämistä, yhteyslaiturien ja laitureiden opasteiden kehittämistä, laiturirekisterin yhtenäistämistä sekä merellisten asioiden ja palveluiden keskittämistä ”yhden luukun” palveluiksi. Osa esitetyistä toimenpiteistä on liikuntaviraston osalta jo toteutettu, merelliset palvelut esimerkiksi keskitettiin omaksi osastokseen vuonna 2000, laiturirekisteri on koottu liikuntavirastoon ja venesatamien nimeäminen hoidettu. Muita merellisiä jatkokehitysasioita työstetään hyvässä yhteistyössä muiden hallintokuntien kanssa.

Esittelijän perustelut

Helsingin kaupunkisuunnittelulautakunta päätti 16.12.2014 asettaa Helsingin uuden yleiskaavan – Kaupunkikaavan luonnoksen nähtäville maankäyttö- ja rakennusasetuksen 30 §:n tarkoittamalla tavalla. Yleiskaavan työohjelma ja tavoitteet hyväksyttiin kaupunkisuunnittelulautakunnassa 20.11.2012. Yleiskaavan visio – pitkän tähtäimen kehityskuva – hyväksyttiin samoin kaupunkisuunnittelulautakunnassa 3.12.2013 yleiskaavan pohjaksi. Yleiskaavan vision aikajänne ylittää vuoteen 2050 saakka. Uusi yleiskaava valmistellaan siten, että Helsingin kaupunginvaltuusto voi tehdä siitä päätöksen vuonna 2016. Helsingin kaupunkisuunnitteluvirasto on pyytänyt liikuntalautakunnan lausuntoa.

Liikuntalautakunnan lausunnossa tarkastellaan yleiskaavaluonnosta liikuntatoimen kannalta. Lausunnossa keskitytään yleiskaavan vaikutuksiin sekä liikunnan ja urheilun harrastamismahdollisuuksiin ja -toimintaan että liikuntaviraston hallinnoimiin maa-alueisiin, vesi-alueisiin, tiloihin ja kiinteistöihin. Lausunto on liikuntavirastossa valmisteltu eri osastojen yhteistyönä.

Esittelijä

liikuntajohtaja
Anssi Rauramo



05.03.2015

LJ/6

Lisätiedot

Martina Jerima, suunnittelija, puhelin: 310 87967
martina.jerima(a)hel.fi
Hanna Lehtiniemi, arkkitehti, puhelin: 310 87723
Stefan Fröberg, osastopäällikkö, puhelin: 310 87901
stefan.froberg(a)hel.fi
Kirsti Laine, osastopäällikkö, puhelin: 310 87751
kirsti.laine(a)hel.fi
Turo Saarinen, osastopäällikkö, puhelin: 310 87801
turo.saarinen(a)hel.fi
Tarja Loikkanen-Jormakka, osastopäällikkö, puhelin: 310 87500
tarja.loikkanen(a)hel.fi
Petteri Huurre, osastopäällikkö, puhelin: 310 87791
Antti Salaterä, suunnittelupäällikkö, puhelin: 310 87783

Liitteet

- 1 Kslk 16.12.2014 § 417
- 2 Yleiskaava, selostus (PDF)
- 3 Yleiskaavaluonnoksen kartta

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, valmistelu tai täytäntöönpano